

"Τρεις αδελφές" στο θέατρο και τον κινηματογράφο: Το έργο του Τσέχωφ δίνει υλικό για νέες (θεατρικές και κινηματογραφικές) ματαιώσεις

 amna.gr/print/406731

Στη Μόσχα ή στην ...Άγκυρα, «αδελφές μου», στο θέατρο και τον κινηματογράφο, μια «Επανάσταση» ή μια «Φρενίτιδα» ακολουθείται (πάντα;) από τον ζόφο των ματαιωμένων ελπίδων...

Τυχαία ή μη, οι «Τρεις αδελφές»- το πλέον ανελέητο έργο του Ρώσου δραματουργού Άντον Τσέχωφ για τις ματαιωμένες από την ανηλεή καθημερινότητα ελπίδες των νέων ανθρώπων- επανέρχεται 119 χρόνια αργότερα (γραμμένο στα 1900 -διαδραματίζεται σε μια «ανώνυμη» επαρχιακή πόλη της Ρωσίας) ως βασική θεματική κοινωνικού προβληματισμού και εμπνέει ξανά την έκτη και την έβδομη τέχνη...

Στο έργο του Άντον Τσέχωφ, οι «Τρεις αδελφές» (Η Ιρίνα, η Μάσα και η Όλγα) και ο αδελφός τους ο Αντρέι, με τον ενθουσιασμό της νιότης, τις αξίες και τα εφόδια της αστικής τους καταγωγής, οραματίζονται μια λαμπερή ζωή, μακριά από τη θλιβερή επαρχία όπου ζουν. Η Μόσχα είναι η ιδανική-οραματική πολιτεία τους... Ο καιρός περνάει και αυτοί συνεχίζουν να διαμένουν στη μικρή επαρχιακή πόλη... με τον ίδιο μίζερο τρόπο ζωής να στοιχειώνει την καθημερινότητά τους και σταδιακά να τους «σκοτώνει» μαζί με τις ματαιωμένες προσδοκίες τους...

Οι «Τρεις αδελφές» γερνούν ...αφήνοντας τον χρόνο να εξαντλείται σε όνειρα και φλυαρίες, αδυνατούν να αναλάβουν την ευθύνη της ίδιας τους της ζωής, με τη μετατροπή της επιθυμίας σε πράξη... Το «αλλού» και το «μετά» απομένουν για αυτές οι μόνοι φανταστικοί τόποι διαφυγής.

«Έκανα τη "Ρώσικη επανάσταση" από ...νοσταλγία για τον ενθουσιασμό. Εκείνη ήταν μια παράσταση για την "πίστη" που δημιουργεί ...ενθουσιασμό. Οι "Τρεις αδελφές" είναι μια ιστορία για τις χαμένες ελπίδες- τη χαμένη πίστη των ανθρώπων... Πώς να γίνει "επανάσταση" όταν δεν υπάρχει πίστη... Τα "ζωτικά ψεύδη" είναι συνήθως έωλα...», λέει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ σήμερα- δύο χρόνια μετά το τολμηρό του σκηνοθετικό εγχείρημα στη «Ρώσικη επανάσταση» ο πρώην Σοβιετικός πολίτης (γεννήθηκε στη πρώην σοβιετική Λιθουανία της δεκαετίας του '60), ο σκηνοθέτης Τσέζαρις Γκραουζίνις, που επιστρέφει τώρα στο ΚΘΒΕ, σκηνοθετώντας «το πιο θλιμμένο και ανελέητο έργο του Άντον Τσέχωφ- τις "Τρεις αδελφές" -ένα έργο άχρονο για την απώλεια, τις αυταπάτες- τις ματαιωμένες προσδοκίες του σύγχρονου-άχρονου ανθρώπου (πρεμιέρα απόψε στο θέατρο της ΕΜΣ του ΚΘΒΕ).

Η Ρειχάν, η Νουράν και η Χαβά είναι οι κινηματογραφικές "Τρεις αδελφές", οι οποίες ζουν με τον πατέρα τους σε ένα φτωχικό χωριό στην ορεινή Ανατολία. Τα κορίτσια ονειρεύονται μια ζωή μακριά από τη φτώχεια και τη μιζέρια του χωριού, μια ζωή στην πόλη (εδώ η Μόσχα είναι η Άγκυρα). Ιστορικός (με σπουδές Ιστορίας και οικονομικών επιστημών-

διδάσκει Σύγχρονη Ιστορία στο Τμήμα Ανθρωπιστικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πολυτεχνείου της Κωνσταντινούπολης), ο ήδη πολυβραβευμένος Τούρκος σκηνοθέτης Εμίν Αλπέρ ήρθε στη Θεσσαλονίκη (στο πλαίσιο του 60ού- επετειακού φεστιβάλ κινηματογράφου) με την τσεχοφικών αποχρώσεων «Ιστορία των τριών αδελφών» («A tale of three sisters»)- μια έγχρωμη ζοφερή κινηματογραφική παραβολή διάρκειας 108 λεπτών για το αναπόδραστο της μοίρας...

Είχε προηγηθεί (στα 2015) η επίσης πολυβραβευμένη (Στη Βενετία, τη Βιέννη, το Λουξεμβούργο) ταινία του «Frenzy» («Φρενίτιδα») για τις τρομοκρατικές βομβιστικές επιθέσεις στην Τουρκία αλλά και τον πολιτικό μηχανισμό που σπέρνει τους σπόρους του φόβου και της δυσπιστίας.

Τοποθετημένη στην καρδιά της Τουρκίας, στα βουνά της Κεντρικής Ανατολίας, (πατρίδα του σκηνοθέτη) με το πέτρινο- γκρίζο- ιδιότυπα λευκό- σχεδόν ζοφερό φυσικό σκηνικό να λειτουργεί ως ιδανικό -«ρούχο»- κατασκευασμένο κοστούμι του εγκλωβισμού, φωτιές που σιγοκαίνε σε κλειστά-παγωμένα σπίτια σε ευθεία αναλογία και αντιπαράθεση με τις προσδοκίες των ηρώων που στιγμιαία αναζωπυρώνονται αλλά και ...σιγοσβήνουν, η ταινία προβλήθηκε (σε πανελλήνια πρεμιέρα στο τμήμα «Ματιές στα Βαλκάνια» του κυρίως προγράμματος του 60ου Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης, σε μια μόνο προβολή το βράδυ της Τετάρτης στην αίθουσα «Σταύρος Τορνές» του Λιμανιού) και ήταν «sold out» από την πρώτη μέρα της διοργάνωσης (μια εβδομάδα πριν).

«Γράφοντας το πιο θλιμμένο και ανελέητο έργο του, τις "Τρεις αδελφές", πιθανόν ο παρατηρητικός γιατρός Τσέχωφ ν' αναλογιζόταν πόσο παράφορα, αλλά αναπότρεπτα, μας ωριμάζουν οι απώλειες. Αργά ή γρήγορα όλοι μας αναγκαζόμαστε να μάθουμε την τέχνη του αποχωρισμού- από αγαπημένους, εραστές, αυταπάτες, προσδοκίες, από την αθωότητα. Αποχαιρετισμοί, αποχαιρετισμοί, αποχαιρετισμοί τέμνουν το ταξίδι μας, το εξουθενωτικό ταξίδι μας...Τότε γιατί συνεχίζουμε, κάποτε και με χαρά μάλιστα;» σημειώνει ο Τσέζαρις Γκραουζίνις, αρνούμενος να προσδιορίσει τον χρόνο -ούτε καν τον τόπο πέραν της θεατρικής σκηνής του ΚΘΒΕ- στον οποίο διαδραματίζονται οι «δικές» του θεατρικές «Τρεις αδελφές».

«Πρόκειται για το πλέον τραγικό θέμα που "καταβυθίζει" αιωνίως την ανθρωπότητα. Μεγάλωσα διαβάζοντας και παρακολουθώντας έργα του Τσέχωφ στην πατρίδα μου... Τα πράγματα άλλαξαν αλλά μάλλον έκαναν τον δικό τους "κύκλο". Οι "Τρεις αδελφές" δεν είναι ένα "γλυκερό" μελόδραμα για ματαιωμένους- κοινωνικά, ιστορικά και πολιτικά- αστούς... Αυτή του η...διαχρονική ισχύς (εσείς μιλάτε για τον "διαχρονικό Τσέχωφ"... -δεν υπάρχουν διαχρονικοί- άχρονι και αενάως σύγχρονοι είναι οι μεγάλοι συγγραφείς) αναγκάζει και τον σκηνοθέτη και τον θεατή να αναμετρηθεί με βαθιά υπαρξιακά θέματα» λέει στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ο Τσέζαρις Γκραουζίνις.

Ο 45χρονος Τούρκος σκηνοθέτης Εμίν Αλπέρ («μαθητής» του Νούρι Μπιλγκέ Τσεϊλάν που ενθουσίασε προ πενταετίας τα διεθνή κινηματογραφικά φεστιβάλ με την ...επίσης τσεχοφικής έμπνευσης «Χειμερία νάρκη» του και χαρακτηρίστηκε ως «Τούρκος Τσέχωφ») δίνει τη δική του... «τουρκική»- νωχελική, «μοιραία» του...ανελέητου «κισμέτ» εκδοχή στην «Ιστορία των τριών αδελφών» και ενθουσιάζει το κοινό (της Τουρκίας, της Βοσνίας όπου

ήδη προβλήθηκε και διακρίθηκε) και τώρα της Θεσσαλονίκης. Η ταινία του έλαβε ήδη διανομή για τις ελληνικές κινηματογραφικές αίθουσες, όπου θα προβάλλεται από τον ερχόμενο Δεκέμβριο.

Οι «Τρεις αδελφές» του Άντον Τσέχωφ στην παλαιά (προ 40ετίας) μετάφραση του Γιώργου Σεβαστίκογλου θα παρουσιάζονται από σήμερα (Σάββατο 9 Νοεμβρίου) καθημερινά (από Τετάρτη-Κυριακή) στη σκηνή του θεάτρου της ΕΜΣ (Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών) του ΚΘΒΕ.

Β. Χαρισσοπούλου

Πηγή Φωτογραφιών: ΚΘΒΕ και 60ο Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης

Λεπτομέρειες στη συνδρομητική σελίδα του ΑΠΕ-ΜΠΕ.

© ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ. Τα πνευματικά δικαιώματα ανήκουν στο ΑΠΕ-ΜΠΕ ΑΕ.

Απαγορεύεται η αναπαραγωγή από επισκέπτες της ιστοσελίδας.